

Vanhuksen laihdutus

Pieni painoindeksi yhdistyy vanhuk-
silla ja useissa kroonisissa sairauksis-
sa huonompaan ennusteeseen – ky-
se on ns. reverse-epidemiologiasta.
Mutta vaikka yhteys on olemassa, se
ei vielä kerro vaikutuksen suunnasta.
Toisin sanoen siitä, aiheuttaako pieni
painoindeksi huonomman ennusteen
vai onko se vain merkki ja seurausta
muusta ennustetta huonontavasta
tekijästä, kuten hauraus-raihnaus-
oireyhtymästä.

Mekanismien ymmärtämisellä on
merkitystä kun esimerkiksi pohdi-
taan kannattaako lihavan seniorin
laihduttaa vai johtaako se vain ojasta
allikkoon. Lihavan tarkoitukselliseen
laihtumiseen tiedetään liittyvän monia
terveyshyötyjä muun muassa.
glukoosimetabolian ja kantavien ni-
velten kannalta. Vanhoilla ihmisillä
laihdutuksesta tehtyjä satunnaistet-
tuja tutkimuksia on ollut kuitenkin
vähän käytettävissä.

Siihen, että laihduttaminen voi
todella olla turvallista ja hyödyllis-
tä myös vanhalla iällä, viittaa tuore
satunnaistettu tutkimus (Arthritis,
Diet, and Activity Promotion Trial,
ADAPT; Kyla Shea M ym. J Gerontol
2010: 65A(5): 519). Siinä selvitettiin
18 kuukautta kestäneen laihdutus-
ohjelman (ruokavalio, liikunta) mer-
kitystä keskimäärin 70-vuotiailla
polviartroosipotilailla. Keskimääräinen
painoindeksi oli lähtövaiheessa
34 kg/m², ja laihdutusryhmässä paino
pieneni lähes viisi kiloa, verrokeilla
1,4 kiloa. Laihdutukseen liittyi seit-
semän vuoden seurannassa 50 %
pienempi kuolleisuus. Tulos ei muut-
tunut erilaisten vakiointien jälkeen.

Kuva: Vastavalo.fi

Ehkäpä tulos ei monia yllätä, sillä
kyllähän selvässä lihavuudessa paino-
n alentamisesta pitääkin olla hyö-
tyä. Vanhoilla ihmisillä laihdutuksessa
on kuitenkin oleellista se, ettei lihak-
sia menetetä eikä synny kokonaistilaa
uhkaavia puutostiloja. Kun ohjelmaan
kuuluu liikunta, proteiinin riittävä
saanti ja ruokavalio on monipuolista,
näin ei tarvitse tapahtuaakaan.

Geriatrina on kuitenkin todettava,
että jossain vaiheessa elämää tavoit-
teiden suunta muuttuu, sairauksien
ehkäisy jää taka-alalle ja olemassa
olevasta toimintakyvystä on huoleh-
dittava. Tällöin riittävä energiansaan-
ti on tärkeä. Tahaton laihtuminen on
vanhuksella vaaran merkki. ■ TS